

HÁSZ RÓBERT

Végvár az időben

(regényrészlet)

Háromszor fogott neki a levélnek, de mindannyiszor abbahagyta. Szerencsére mindig talált valami elfogadható ürügyet, hogy éppen miért gyűrje össze az alig megkezdett papírt, és vágja bele a szemétkosárba. Először elindult széket keresni magának, amikor rájött, hogy a kényelmetlen ágyon lehetetlen olvasható sorokat írni. Az egyik szomszédos üres hálótérben talált széket. Miután visszatért, másodszor is nekifogott a levélnek, immár az asztal előtt ülve, ekkor viszont eszébe jutott, hogy hideg van bent, és fázik. Vagy fél órát vacakolt, mire az ócska olajkályhába életet lehelt. Aztán újra leült, és rámeredt a papírra. Kereste a szavakat, hogy sértett, zavart gondolatait megfelelő formába öntse, de minden mondat, amely eszébe jutott, túlságosan tágnak, dagályosnak bizonyult, úgy érezte, hogy a szavak hálója, mint bő lepel a formás testet, eltakarja a lényegét. Csupán közhelyes sablonokra tellett tőle, attól viszont ódzkodott, hogy kisfiús panaszzkodásnak, érzélgős nyafogásnak tűnjenek szavai. Amióta a seregben volt, sosem panaszkodott haza. Senkinek, még apjának sem, pedig igazán voltak gyötrelmes pillanatai, főleg a kiképzés alatt. Nem, így is mindenki őt okolta, amiért hagyta magát besoroztatni, neki aztán ne hányja senki a szemére, hogy maga kereste a bajt. Bár igaz, egyszer mégis megtette. Egyszer kifakadt, és azt a levelet Cecilnek írta. A kiképzés kellős közepén, egy hegyi táborozás után, amikor véres hólyagok nőttek a talpán az erőltetett meneteléstől, és oly elviselhetetlenül kínozták a sebek, hogy papucsban is alig tudott kicsoszogni a mosdóba. Összeszorított fogakkal feküdt éjjel az ágyában, mintha izzó vasdarabot kötöttek volna talpához, a sebek ilyenkor hültek ki, hajnalra csitult csak a fájdalom, hogy aztán másnap a bakancsban újra fölszakadjanak a véres kelések. Ekkor írt egy levelet, éppen a soron lévő Cecilnek, amik egyébként kifejezetten ézelemmentes, tényeket föl soroltató, szabvány levelek szoktak lenni, amolyan muszáj-jelentkezések, de ekkor kifakadt, minden keserűségét kiöntötte a levélben, mintha ettől valamelyest csökkenhetnének a kínjai. A végén azért mégis arra kérte Cecilt, senkinek se beszéljen erről, nehogy valaki még esetleg sajnálni kezdje. Érdekes, ahogy így utólag eszébe jutott ez a bizonyos Cecilnek írt levél, most döbönt rá, hogy miért éppen előtte nem szégyellte megvallani a keserveit. Miért Cecilnek címezte a panaszait, és nem Antóniának? Hiszen a legtermészetesebb az lett volna, ha hozzá fordul panaszzaival, soha semmi titka nem volt előtte... Különös, hogy most is, miközben egyfolytában Antóniára gondol, neki keresi a szavakat, kínlódik a tollal a kezében és az üres papírral maga előtt, ha megpróbálja felidézni magában a lányt, minduntalan Cecil vonásai ugranak be. Mintha az egyik emlék féltékenységből kiszorítaná fejéből a másikat. És nem csak Cecil arcvonásai tolazkodtak szeme elé, mintha illatokat érezne, édeskésen fanyar, izgató illatokat, a nyár és a növények illatát, éppen itt, a dohos, szűk szobában az isten háta mögött, a tél kellős közepén, egyszeriben itt van minden a levegőben, körülötte, emlékmolekulák csillannak föl a váratlanul kigyúló fény-

ben, összeállnak az egyre táguló térben, kialszik benne a szorongás, egészen más érzések kerítik hatalmukba, amiktől megnyugszik, békésen el van ő itt az árnyékban, most megelégszik azzal, hogy innét gyönyörködik bennük, csak békén hagyják egy kicsit, de mert susogni kezdenek a kert gyümölcsfái a gyenge szellőben, Livius azt hiszi, fázik, pedig ez nem lehet, mégis egy kicsit megborzong a júniusi árnyékban, ezért kilép a lombok alól, a lányokat nézi a cseresznyefa alatt, semmi kedve segíteni nekik, amiért egy kis lelkiismeret furdalást érez ugyan, tesz is néhány tétova mozdulatot, de inkább csak nézi őket, valahogy nehezebbre esik a mozgás, nyáron egyébként is megalszik a vére, szokta mondogatni. Már az is nagy erőfeszítésbe kerül, hogy ne figyeljen oda Cecil szüntelen locsogására.

„Na, melyikünk tetszik jobban?” Huncut módján hunyorított, közben félrebillentette szőke fejét. Liviusat mindig bosszantotta, ha választásra kényszerítették, még akkor is, ha látszólag csupán játékról volt szó, ámbár nem lehetett nem kihallani Cecil szavai mögül a gonoszkodó szándékot. Mindig ilyen volt, amikor hárman együtt voltak. Most is, itt a kert végében, ahova cseresznyét szedni küldték őket, és miközben Antónia lábujjhegyre állva próbálta elérni az egyik magasba kunkorodó ágat, Cecil oda lépett mellé, hasonló pózba vágta magát, fölfele nyújtózott, aminek következtében rövid pólója fölcsúszott a hasán, és látni engedte a köldök rózsaszín foltját.

Magasabb, erősebb növésű volt hűgánál, ami persze a köztük meglévő korkülönbségből következett, hiszen Cecil még Liviusnál is két évvel idősebb volt, már végzős gimnazista, a nőiességnak mindazokkal a szemmel látható jegyeivel, amiket már lehetetlen lett volna letagadni, és amely jegyeket Livius titkolt örömmel ismert fel Antónia bimbózásnak indult alakjában, mintha ugyanazt a nőt látná az idő két különböző síkján – ha Cecil viselkedésében nem érezte volna azt a gyakran bántó, olykor gúnyolódó erőszakosságot, ami, tudta, Antóniából akkor is hiányozni fog, ha majd eléri Cecil korát. Igen, erőszakos volt, és ezt a szót Livius nagyon gyakran használta, ha Cecilre gondolt, persze kimondani sosem mondta. Azt viszont nem értette, miért akaszkodik minduntalan rá meg Antóniára, ha nyilvánvaló, hogy úgysem tudnak hárman közös hullámhosszra kerülni? Cecillel nem tudott beszélgetni, legföljebb vicceket mesélni, óvakodott is attól, hogy az ő jelenlétében komolyabb témát megpendítsen. Eleinte még megpróbálta, de sosem felejtette el Cecil szemében azt a különös tekintetet, amellyel őt mérte, mialatt beszélt, a lenéző megvetésnek és a megjátszott odaadásnak azt az egyvelegét, amit sokáig képtelen volt magában megemészteni, mert nem értette, miért ez a viszonyulás hozzá Cecil részéről, hiszen sosem bántotta őt, mindig is úgy tekintett rá, attól a pillanattól fogva, hogy megismerte, mint egy gyönyörű fiatal nőre, a különbségből fakadóan számára elérhetetlen nőre, és nem is tudta eleinte másképpen kezelni, mint egy üde jelenséget, akin jól esik megpihentetnie a szemét. Beszélgetni csak Antóniával tudott, persze kizárólag akkor, ha Cecil nem volt a közelben, mert olyankor visszahúzódott a maga csigaházába, megadóan hagyta, hogy nővére uralja a terepet, és ennek a felismerése, mármint annak, hogy egy lánnyal is lehet értelmes dolgokról társalogni, úgymint csillagokról és kozmikus ködökről, idegen bolygókról és a más életformákról, már önmagában élete egyik legkellemesebb meglepetése volt. Szokatlan és izgalmas érzéssel töltötte el, hiszen fiú barátokra is éppen azért volt képtelen szert tenni az új környezetben, mert szégyellt előhozakodni azokkal a dolgokkal, amik őt érdekelték, tudta jól, hogy több-

nyire kinevetnék, kicsúfolnák, a foci meg a karatefilmek viszont őt nem érdekelték, ezért csak lebegett a maga légüres terében, és már egész jó úton haladt afelé, hogy kisebbségi érzéséből felsőbbrendűségi gögöt kovácsoljon magában, amikor fölbukkan ez a lány, aki se nem csúnya se nem szép, nem tűnik különbnak az átlagnál, alacsony és vékony, még formája sincs, kettőt sem szól, ha nem kérdezik, csak úgy elvan a többi között, beleolvad a háttérbe, aztán kiderül róla, hogy olvasta Asimovot, Bradburyt, sőt, már hallotta Vonnegut nevét is.

Senki sem nézte volna ki belőle, ő a legkevésbé, amikor Maria-Luisa két évvel azelőtt bemutatatta őt, alig egy hónappal azután, hogy megjelent a házukban azzal a zöld tál frissen sült pogácsával, arra sem emlékezett, hogy látta volna már előtte az iskolában, pedig csak egy évvel járt ólatta, ott köszálhatott az udvaron a többi csitrivel a szünetekben, és mert szombat volt, amikor Maria-Luisa elvezette Liviuszt a házukba, Cecilt is éppen otthon találta. Másodéves gimnazistaként ő már a szomszéd városba ingázott a hétköznapiakon, és többnyire csak estefelé ért haza a busszal. Ott ültek mindketten a kerti asztalnál, habár késő őszt volt már, estefelé kicsit csípőse hűlt a levegő, és az utcáról, az albán péksége felől sült gesztenye illatát sodorta magával a szél. Antóniáról már az első pillanatban csak az a szó jutott az eszébe, hogy kisegér. Meghúzódott a fehér, ovális műanyag kerti asztal szélén, vastag, kötött, szürke pulóverében, éppen olvasott valamit, alig pislantott föl, mint akit lényegében hidegen hagy a vendég érkezése, olyannyira, hogy Maria-Luisa unszolására volt csak hajlandó köszönni, ha az a fogai között elmormolt érthetetlen motyogás köszönés volt, és nem éppenséggel méltatlankodás. Livius szeme Cecilen akadt meg rögtön, ahogy fölállt a székéről, egy mozdulattal kiejtve kezéből a képes újságot, a szűk, kopott farmerében, szőke hajával, amely akkor még szinte a derekáig leért, igazi nő volt, pajkosan fölnevetett, a hangja mintha csiklandozta volna Liviuszt, „Milyen aranyos fiúcska!”, mondta, majd odament hozzá, és kezével beleborzolt a hajába. Ez annyira zavarba hozta Liviuszt, hiszen Cecil nem volt magasabb nála, se nem volt annyival idősebb, hogy felnőtt, leereszkedő udvariaskodásnak vegye a mozdulatot, szava is elakadt, és ezért szégyellte magát. Szerencsére Maria-Luisa nem hagyta egyedül, és az ürügy, amivel Liviuszt elcsalta magukhoz, hogy tudniillik megígérte Livius apjának, előkeríti azt a fél doboz patkánymérget, ami a legutóbbi irtásból megmaradt, és amit aztán Liviusék elhelyezhetnek szanaszét a ház körül, merthogy egy ilyen régen nem lakott házban, figyelmeztetett Maria-Luisa, biztos befészkeltek a patkányok, szóval hálistennek a patkánymérget hamar előkerült, és így Livius eliszkolhatott a házból. „Na, milyenek?” kérdezte az apja, amikor hazaért a méreggel. A hátsó, nyitott fészer alatt sűrűlt a bográcsot. Másnap halpaprikást akart főzni tűz fölött az udvaron, ami kedvenc szórakozásává vált, amióta kiköltöztek falura, és ezt az új szokását éppenséggel Livius sem kifogásolta, mivel imádta a halászlét. Az apja úgy tette fel a kérdést, hogy közben rá sem nézett, mintha a sűrűlő körkörös szétsziszolása a bogrács falán pillanatnyilag minden tudományát lekötne. „Kik milyenek?” kérdezte vissza kissé ügyetlenül megijátszott értetlenséggel. „Hát a lányok. Találkoztál velük, nem?” Livius föltette a patkánymérges dobozt a polcra, a barna faládika mellé, melyben, külön rekeszekbe osztva, rozsdás szegrek, törött tiplik, facsavarok, és mindenféle olyan apró kacsatok pihentek örök nyugvóhelyükön, melyeket valaha a „majd csak jó lesz valamire” jelzővel illettek. „Milyenek”, felelte, „mint a

lányok általában: beképzelték."

Nem kellett zseninek lennie ahhoz, hogy rájöjjön, mivel Antóniáék háza és az övék, bár különböző mellékutcákban, de a falunak egyazon végén található, gyakorlatilag minden nap ugyanazon az útvonalon közlekednek az iskolába, és hogy ő eddig még soha nem találkozott reggelente a lánnyal, ennek valószínűleg csupán az az egyszerű magyarázata, hogy Livius valamivel korábban szokott elindulni otthonról, hogy nyugodtan elfogyaszthassa Ademnél a fél burekját. Hogy ezt bebizonyítsa magának, a rákövetkező héten minden reggel öt perccel tovább maradt a pékségben, tányérját a forró, gőzölgő tésztával a hatalmas kirakatablak előtti pulthoz vitte, és állva falatozta be reggelijét, közben az üvegen keresztül az utcát figyelte, mikor tűnik föl a lány. A harmadik vagy a negyedik napon, amikor már olyan lassan evett, hogy a végére a burek teljesen kihűlt, pontban háromnegyed nyolckor, az utca túloldalán megpillantotta vékonyka alakját, amint a platánfák árnyékában ballag az iskola felé. Kisietett a pékségből, átvágott az úttesten, és a túloldali járdán, a fák alatt elindult Antónia után. Nem merre utolérni, megelégedett azzal, hogy csendben követi, és hátulról figyelni járását. Kapucnis, zöld szélkabát volt a lányon, mely alól kilátszott a kék iskolaköpeny keskeny szegélye. Fekete cipőt és fehér harisnyát hordott. Vállig erő gesztenyebarna haját piros szalag fogta föl. Livius azon kapta magát, hogy bár nem állt szándékában, de egyre közelebb került a lányhoz, pedig meg volt róla győződve, hogy nem szaporázta meg lépteit, mégis, a köztük lévő távolság egyre csökkent, és mire az iskola épületéhez értek, a kitárt, kétszárnyú ajtón egyszerre léptek be. Az udvaron már együtt mentek végig, és amikor bent a folyosón elváltak egymástól, Livius rádöbbsent, hogy egész idő alatt ő beszélt, a tetejében mindenféle ostobaságokat hordott össze, a városi iskoláját emlegette, pedig nem azért tette, mintha föl szeretett volna vágni vele, hogy ő nem falusi, meg hogy előző éjjel a távcsövével megkereste a Mars bolygót az égen, ahonnan Wells regényében a támadók érkeztek a Földre, ami persze butaság, hiszen köztudott, hogy a Marson nincsen élet, amit viszont Wells még nem tudhatott, de kíváncsi volt, valóban léteznek-e azok a bizonyos csatornák, amikről olvasott, mialatt Antónia gyakorlatilag két szót sem szólt, de amikor búcsúzáskor a tekintetük találkozott, a lány pillantásától egyszeriben melege lett, és mint akit elvarázsooltak, különös lebegésben telt el a napja, mintha minden hétköznapi gondolatot kitöröltek volna fejéből, és valami addig soha nem tapasztalt nyugtalan tespedtség vett rajta erőt. Még a számára kedves irodalomórán is úgy ült bambán a helyén, mint aki egy unalmas színelőadást kénytelen végigszenvedni, és csak azért nem áll föl és nem megy ki, mert röstelli megbolygatni sötétben a széksorokat. Nem értette, mit láthatott abban a lányban, ami ilyen hatással volt rá? Magában többször is újrajátszotta azt a néhány perces időt, ami alatt Antóniával az iskolakaputól beértek a főépület folyosójára, igyekezett megragadni azt a mozzanatot, amikor ez a varázslat megtörténhetett, érdekelte a titok, mert itt mindenképpen titkot sejtett, szinte megrettent attól az erőtől, amely így ki tudja billenteni az embert egyensúlyából, de akárhogy is csürte-csavarta a dolgot, végül mindig a búcsúnak az az utolsó pillanata tűnt föl előtte, amikor belenézett a lány szemébe, és valószínűleg ott pillanthatott meg valamit, vagy pusztán a két tekintet egymásba fonódása tehetett ezt, ahogy bizonyos kémiai elemek találkozásakor bekövetkezik, reakcióba lépnek egymással, egyik a másik hatására változásnak indul... Másnap reggel Adem pékségében

ugyanígy húzta az időt evés közben, lassú mozdulatokkal vágta föl a burekot apró kockákra, türelmesen megvárta, amíg kihűl a lágy tésztarétegek közül kicsorduló forró tejfölös túró, a lehető legkényelmesebb tempóban rágtta meg és nyelte le a falatokat, de mielőtt végzett volna, Antónia már föl is bukkant a túloldali platánfák rozsdavörös lombjai alatt, legalább öt perccel korábban, mint előző nap. Livius gyorsan belapátolta a maradékot, és csatlakozott a lányhoz. Így ment ez hétről hétre, és egy idő után már várnia sem kellett a lányra, egymáshoz igazodtak a reggeleik, percre pontosan, mire Livius megette a burekját és kilépett a pékségből az utcára, Antónia meg is jelent, már nem az utca túloldalán, hanem az innensőn, és a pékség elől együtt folytatták útjukat az iskola épületéig, keresztül a téglás udvaron, és csak a folyosón váltak el.

Egy alkalommal Liviusnak meg kellett ígérnie, hogy távcsövén megmutatja Antóniának a Marsot. Hiába próbálta elmagyarázni, hogy neki csak egy amatőr távcsöve van, rajta keresztül a Mars alig nagyobb a legfényesebb éjszakai csillagnál, és nagyon tiszta időnek kell lennie ahhoz, hogy egyáltalán bolygónak látsszon. Antónia nem hagyta magát lebeszélni, ám gondot jelentett, hogy a Marsot megfigyelni kizárólag éjszaka lehetett, Maria-Luisa pedig nem mutatkozott hajlandónak sötétedés után egyedül elengedni Antóniát, annak meg nem volt értelme, hogy Livius cipelje a távcsövet háztól-házig. Kis időre úgy tűnt, nem tudnak kilépni az ördögi körből, és megghiúsul minden igyekezetük, amikor egy reggel Antónia azzal a hírral érkezett a pékség elé, hogy anyja, beleunva lánya örökös unszolásába, fölajánlotta, elkíséri őt valamelyik este Liviusékhoz, és amíg ők az udvaron az eget lesik, addig ő megiszik egy kávét Livius apjával. December közepére sikerült összehozniuk a dolgot, egy pénteki napra, és csak reménykedhettek, hogy derült égboltjuk lesz. Amire szerdán még nem sok esélyük volt, hajnalban erős havazás indult, amely csütörtök estig gyakorlatilag meg sem szűnt, leszámítva azt a néhány perces szünetet, amíg a felhők újrarendezték soraikat. Húsz-huszonöt centis friss hó hullt a falura, tompa-fehér lepelbe borítva házakat, utcákat, fákat, hogy aztán péntek reggelre, amikor oszladozni kezdtek az égen a felhők és előcsillant a nap fátyolos korongja, vakítóan fehér, hideg ragyogásba lobbant a szürkéség, amitől az embereknek könnybe lábadt a szemük. Livius lenyűgözte a látvány. Mennyire más volt a tél falun, mint a városban, ahol a hó szinte azon nyomban elolvad, ahogy földet, pontosabban aszfaltot ér, piszkos latyakká válik, koszos, sós lé lesz belőle. Itt viszont ropogott a hó a talpa alatt, és amely ház előtt reggelre még nem volt elhányva a hó, ott az emberek gond nélkül belegázoltak, olykor még nevettek is egymáson, és senkit sem zavart különösebben a bokáig érő akadály. Livius tartott tőle, hogy apja nem fogja kitörő lelkesedéssel fogadni a péntek esti vendégeskedés hírért, de amikor közölte vele a tényállást, meglepően közömbösnek mutatkozott. A lelkesedés, ahogy az várható volt, elmaradt, de nem is tiltakozott ellene.

Sőt, ahogy múltak az órák, és közeledett a péntek este, Livius kifejezetten különös dolgokat figyelt meg az apján. Miközben jómaga is elvégezte a szükséges előkészületeket (elapátolta a havat az udvar közepéről, kivitt egy régi, kerek asztalt, leterítette a lepedőnyi csillagtérképpel, hogy Antóniának elmagyarázhassa a téli égbolton látható csillagképek helyzetét, és hogy sötétben láthassanak, föltöltötte petróleummal azt az ócska viharlámpát, amit még ideköltözésükkor találtak a fészkerben, végül alaposan letisztogatta a teleszkóp

lencsét), ahogy alkalomadtán be-betért a konyhába, úgy tűnt, apja egész idő alatt ki sem mozdult a szobájából. Livius a színét sem látta, amikor bement tölcsérért a petróleumhoz, vagy megkeresni a csillagtérképét, vagy csak hogy megmelengesse átfagyott csontjait, de minden alkalommal apró változásokra lett figyelmes. Kicserélődött a terítő az asztalon, a hétköznapi, kopott helyébe tiszta, hímzett abrosz került, amit Livius anyja halála óta nem látott; eltűntek a mosatlan edények a mosogatóból, a kávéscsészék katonás sorokba rendeződtek a polcon, az asztal közepén megjelent egy ezüsttálca, majd mikor Livius ismét betoppant, két tiszta borospohár állt rajta. Mintha láthatatlan manók dolgoztak volna a konyhában, mialatt Livius az udvaron tett-vett. Hat órákor csendben megvacsoráztak, és mivel nyolc órára volt megbeszélve a találkozó, ki-ki visszavonult addig a saját fészkébe. Livius elővette az éppen soron lévő regényt, ám olvasás helyett csak bámulta a sorokat, olvasni nemigen sikerült neki. Átment a nappaliba, fölkapcsolta a tévét, de ott minden csatornán éppen híradót adtak, amire egyébként ritkán szokta az idejét pazarolni, most mégis elbambult a képernyőn néhány percet, csakhogy teljen az idő, és bár a politika sosem érdekelte, annyi csak átszívargott belé a környező világból, hogy a helyzetmagyarázatokat többé-kevésbé megértse, és megérezte azt a feszültséget, ami ott lebegett már évek óta az országban, átítatta mindennapjaikat, az egyre átláthatatlanabb gazdasági zűrzavar maga után vonta a politikai bizalmatlanságot, a szövetségi tagállamocskák vezetői immár nem is titkolt verbális háborút viseltek egymás ellen, ki-ki a másikkban vélte megtalálni a bűnbakot, amiért az ország oda jutott, ahova, és ha nyíltan még nem is mondták ki, az emberek sejtették, hogy a szövetségi állam a végóráit éli. De Livius számára egyelőre mindez még egy másik világban zajlott, meg sem fordult a fejében, hogy a küszöbön álló változások esetleg az ő életére is kihathatnak, egyáltalán nem tűnt valóságosabbnak, mint az iráni helyzet, ahol megbuktattak valami királyt, és, úgy hallotta, papok vették át a hatalmat. Ezt nagyon egzotikusnak találta, amolyan megvalósult platóni ideálnak, amiről apja mesélt neki egyszer, bár azért sejtette, amikor annak idején a híradó idevonatkozó képsorait figyelte, hogy az a Platon nevezetű fickó minden bizonnyal nem így képzelte a dolgot. Az iskolájában, még abban az előzőben, a fiatal német nyelv tanárnőjüknek arab férje volt, pontosabban perzsa, iráni, és ez a tanárnő még évekkal utána is nap mint nap szomorú szemekkel járt be az órákra. Azt mesélték, ez azóta van így, amióta Iránban kitört a forradalom, és férjének, aki az itteni külképviseletükön volt valamiféle mezőgazdasági szakember, haza kellett térnie, parancsra, különben lerombolták volna a házát, esetleg az otthon maradt családját is meghurcolják, és ez a kicsi tanárnő, aki vele akart ugyan menni Teheránba, de a férje nem engedte, mondván, keresztény nőnek ott most nem jó lenni, egyfolytában búskomor képpel mereng a világra, merthogy férjéről azóta sincs semmi híre, hogy hónapokkal korábban kikísérte a repülőtérré.

Elsőként Livius jelent meg a konyhában, fél nyolc után tíz perccel kiment, miután beleunt a híradóba, leült az asztalhoz, és várt. Észrevette, hogy időközben az elmosott vacsoraedények is eltűntek a csurgatóból, sőt az egész csurgató eltűnt, oly módon, hogy egy tiszta törülőruháat terítették rá. Volt a konyhában egy kerek, rézkeretes falióra, éppen Liviuszal szemben, a mosogató fölött, és amikor teljes csend volt bent, vagyis szinte mindig, hallani lehetett a másodpercmutató apró, egyenletes kattánásait, ahogy rótt szaggyalított útját a

számlapon. Úgy tűnt neki, most hangosabban hallja, mint bármikor. Háromnegyed nyolckor fölbukkant az apja is, leült Liviuszal szemben az asztalhoz, és azt mondta, na, mindjárt itt lesznek. Egy perc múlva fölugrott, hogy nem is tudja, van-e itthon kávé, egészen izgatott lett, miközben a faliszekrényhez lépett, levette a kávésdobozt, és türelmetlenül lekapta a tetejét, belenézett, majd egy megkönnyebbült sóhajjal visszatette a helyére. Megigazította a csészéket a helyükön, amelyek már amúgy is tökéletes mértani alakzatot formáltak a polcon, majd addig forgatta a cukortartó tetejét, amíg annak vésett díszítései, a kacskaringós kristályvirágok alul-fölül összhangba nem kerültek egymással, lesimított egy ráncot a terítón, és minden egyes mozdulatával mérhetetlenül idegesítette Liviuszt.

Nyolc órakor Livius állt föl, bement a szobájába, és kihozta a távcsövet, majd felszerelte a háromlábú állványra, hogy ezzel se kelljen kint a hidegben foglalkoznia. Az állvány egyébként alacsony volt, ezért vitte ki korábban az asztalkát. Addig bíbelődött a távcső és az állvány egymásba illesztésével, hogy észre sem vette az idő múlását. Az egyik oldalcsavar teljesen beszorult, alig tudta besröfözni a helyére, és csak apja csendes hangjára ocsúdott. „Lehet, mégis meggondolták magukat.” Livius a falióra pillantott, ahol a mutatók negyed kilencen álltak. „Biztos csak késnek”, felelte, de nem tudta leplezni hangjában a hirtelen feltörő bizonytalanságot. Tovább bütykölt a távcsövön, és igyekezett nem pillantani percenként a falióra irányába. Fél kilenckor apja fölállt a székről, és az asztalról elpakolta a tálcát a borospoharakkal. „Nem fognak eljönni.” „Kinézek az utcára”, felelte rögtön Livius, majd magára kapta a kabátját, és kiment a fagyos sötétségbe. Legalább tíz percet állt az utcán, abba az irányba meresztgette a szemét, ahonnan Antóniaéknak érkezniük kellett volna, még a gyér lámpafényben is messzire ellátott, szinte az utca végére. Fényes, csonthideg holdtölte volt, tökéletes idő az égbolt tanulmányozásához. De az utca vége felől senki sem közeledett. Amikor már úgy érezte, odafigy a járdához, elindult vissza a háza. Becsapottnak érezte magát. Szégyellt apja szemébe nézni, legszívesebben kitalált volna valami kifogást Antóniaék mentségére, hogy ezzel is kisebbitse saját csalódottságát és bűntudatát, amiért hiábavalóan fölbolygatta a péntek estéjükét. Ahogy becsukta maga mögött a veranda ajtaját, megpillantotta apját az udvar közepén, a kis asztal mellett, amint a távcsővel a csillagos eget kémleli. Annyira meglepődött a látványon, hogy egy pillanatra szólni sem tudott. Még sosem látta az apját távcsővel a kezében. Odament hozzá, és megkérdezte tőle, mit csinál. „A Marsot keresem”, felelte. Livius magabiztosan kezébe vette a távcsövet. „Az nem ott van”, felelte, majd a megfelelő irányba fordította az állványon. A keresővel bemérte a bolygót, élesített a képen, majd rögzítette a pozíciót. „Itt van.” „Nahát”, kiáltott fel apja, miután fél szemmel belepillantott a lencsébe, „ez nagyszerű! És tényleg vörös.” Aztán megkeresték a Jupitert, a Szaturnuszt, majd egy óra múlva, teljesen átfagyva, összehajolták a távcsövet, behurcolkodtak a meleg konyhába, és forró teát ittak, amibe apja csempészett egy kicsi rumot is, és azon vitatkoztak, megéri-e még, hogy az emberek eljutnak a Marsra. És bár Livius váltig erősködött, hogy igen, a nem is olyan távoli jövőben leszállnak majd az első emberek a vörös bolygóra, ugyanúgy, egyenes tévéadásban fogják az emberek százmilliói nyomon követni, mint Armstrongék holdraszállását, apja meg volt róla győződve, hogy ez egyhamar nem fog bekövetkezni, úgy vélte, az emberek elvesztették érdeklődésüket a világűr iránt, saját jólétük pillanatnyilag fontosabb a számukra, és mivel a politi-

kusokat, főképp a gazdag országokban, akik egyedül lennének képesek ilyen méretű vállalkozásra, kizárólag a választópolgárok szavazatai érdeklik, nem indítványoznak majd olyan kalandokat, melyekkel éppenséggel ezeket a szavazatokat tennék kockára. Livius talán sejtette, hogy apjának minden egyes szava valójában a nyers valóság egy-egy szöge abba a koporsóba, ahova gyerekkori álmai kerülnek hamarosan, de ezt még nagyon homályosan érezte, ha egyáltalán tudatában volt ennek az érzésnek, és még mindig foggal-körömmel ragaszkodott saját köd-világához, melyben minden könnyen formát ölthetett, ha ő úgy akarta. Éjfél is elmúlt, mire ágyba került, és amikor eloltotta feje mellett az éjjelilámpát, maga is elcsodálkozott azon, hogy szinte el is tűnt belőle az a bosszúság, amit Antóniaék elmáradása okozott, de azért megfogadta magában, hogy másnap délután meglátogatja őket, mert kíváncsi volt, milyen indokkal fognak előállni, ha majd kénytelenek lesznek kimagyarázkodni...

Az indok pedig, amint az másnap délután kiderült, amikor Livius úgy döntött, utána jár a dolognak, nem volt más, mint egy pocakos, nagybajuszú, majdnem kopasz ember, aki Liviusnak ajtót nyitott Antóniaék házában. Néhány másodpercig meglepetten bámultak egymásra, mint akik nem tudnak mit kezdeni a másikkal. „Antóniát keresem”, nyögte ki végre Livius, mire amaz fölfonta a szemöldökét, majd kijebbe tárta az ajtót. „Hát akkor gyere beljebb, kisember!” Ennek a háznak egyébként az volt a jó tulajdonsága, és ezt már első alkalommal, amikor ott járt, megállapította, hogy utolsó lévén az utcában, a jókora, dzsungelszerű kertnek a ház mellett semmi sem állta útját, egybe nőtt a falu szélének fás-bozótos vidékével, mintha Antóniaék háza közvetlenül egy afrikai őserdő végében épült volna. Livius kedvet érzett hozzá, hogy egyszer földerítse ezt az ismeretlen vadont. Amire később bőven volt is alkalma, és amikor azon a két és fél évvel későbbi forró júniusi napon hármásban szedték a cseresznyét, már úgy ismerte, mint a tenyerét. Nagyszerű dolog volt, hogy ha magukra csukták a kertajtót, gyakorlatilag elszigetelődtek a külvilágtól, a magas bambuszcserejék és mogyoróbokrok átláthatatlan falként övezték a kertet, és belül a gyümölcsfák szétszórt alakjai az ellenőrizetlenül burjánzó szőlő sorokkal valóságos labirintust alkottak. Sajnos hármásban a kert mindig veszített varázsából, mivel Liviusnak elég gondot jelentett az állandó erőfeszítés, hogy minduntalan oltogassa a hármójuk közt ki-kipattanó szikrákat. „Nevetséges vagy”, vetette oda Antónia a nővérenek, amikor az túljátszott kacérsággal várta a választ Liviustól. Cecil csak nevetett, nem is nézett Antóniára. „Nem mersz véleményt mondani, mi?” kérdezte, „Gyáva alak vagy.” Livius vállat vont, minthogy ezt találta a legdipomatikusabb lépésnek, majd rágyújtott. Már csak azért is járt szívesen Antóniaék kertjébe, mert itt titokban el-elszívhatott egy cigarettát. „Én megyek”, mondta Antónia, „hattól szaköröm van”, majd fölemelte a tele kosár cseresznyét, és elindult vele a kertajtó irányába. Úgy ment el Livius mellett, hogy még rá sem pillantott, és ettől megint olyan érzése támadt, mint aki elkövetett valamit, csak még nem tudja, hogy mit. Tett egy félfordulatot, mint aki utána indul, aztán mégsem mozdult. Követte tekintetével a lányt, egészen az ajtóig. Szép volt, ahogy rövidnadrágos, kislányosan nőies alakja kilép a lugas árnyékából a tűző napba, barna, copfos haján megcsillan a fény, mint a szent szüzeknek a templomi képeken. Majd önkéntelenül visszapillantott Cecilre. Az még mindig őt nézte, de most komolyan, töprengően, ami Liviusra meglepte. És mintha nem vette volna észre, hogy Livius meg őt fürkészi, el-

merengett az arcában, belefeledkezett Liviusba, mintha keresne a vonásaiban valamit, és neki eszébe jutott, hogy hasonló módon méregette őt Maria-Luisa is, azon a bizonyos napon, amikor először megjelent náluk. Aztán, amikor Antónia mögött megnyikordult a kertajtó, a lány szeme ismét pajkosan megvillant, mint aki hirtelen megszabadult egy nyomasztó gondolattól, és mindkét kezét fölemelte a magasba, a vízszintesen kinyúló, vastag faág felé. „Emelj föl”, parancsolta, és már az ágat nézte a feje fölött, amit el akart kapni. „Csak nem akarsz fölmászni?”, kérdezte Livius. „Talán tilos? Te csak emelj föl.” Livius eldobta a cigarettát, és odalépett Cecil elé. „Ha leesel, nehogy sírj nekem!” De Cecil csak tovább nyújtózott, és tekintetével az ágat célozta. „Te csak emelj föl.” Livius lehajolt, majd átfogta a csipőjét. „Na, ugorj!” Amikor Cecil elrugaszkodott, fölemelte. Arca hozzányomódott a lány hasához, miközben az ott csüngött az ágon, és elnevette magát föntről. „Húzd föl magad!”, mondta neki Livius. „Nem bírom!...”, hangja belefűlt a nevetésbe és az erőlködésbe. Érezte Cecil bőrének meleg illatát, azt az édeskés illatot, mely összevegyült a cseresznyefa törzsének fanyar-nyers szagával, meg a bőr selymes puhaságát a köldök körül, és arca alatt a lány bőre meg-megrándult a kacagástól, miközben kezeivel erősen átfogta mindkét combját. Aztán a lány elengedte az ágat, elkezdett csúszni lefelé, és ahogy csúszott szorosan egyre lejjebb karjai között, a rövid póló fönnakadt Livius ingjén, és a póló alól előbukkantak Cecil kerek, hófehér mellei. Homlokuk összeért, amikor a lány talpa végre földet ért, és így maradtak, mozdulatlanul, arccal lefelé, mintha a napfényre törő mellek látványa mindkettőjüket lenyűgözné. Ahogy hozzányomódtak Livius ingéhez, a mellek furán deformálódtak, a mélybarna mellbimbók fölfelé meredtek, és a két halom szinte egymásba olvadt. Mint a részhalmozok, gondolta Livius. Még az ingjén keresztül is érezni vélte melegségüket. Nem mert megmoccanni, az iménti erőlködéstől szapora légzésének ritmusa lecsitult, fokozatosan eggyé vált Cecil melleinek lassú emelkedésével és süllyedésével. Mintha vártak volna valamire, feszülten figyeltek egymás rezzenéseire. Livius tudatában volt a változásnak, ami rajta is végbement, és biztos volt abban, hogy ezt Cecil is észrevette, de valami mély, ősbibb parancsnak engedve nem is szégyellte magát ezért, nem mozdult, félt, hogy azzal esetleg eltörne valamit, talán egy korábban kapott, elvesztettnek hitt és drága ajándékot, amit csak a magas polcon szabad tartani, mert messze értékesebb annál, semhogy ügyetlen kezek kézbe vegyék. Figyelte a lány szuszogását, amely, az övével ellentétben, egyre szaporább lett. Maga sem tudta, mennyi idő telt el így, amikor Cecil finoman eltolta magát Liviusától, miközben ő még mindig képtelen volt levenni tekintetét a lány melleiről, melyek, ahogy a lány hátrébb lépett, immár visszanyerték eredeti formájukat. „Most már menjünk, jó?” kérte halkan Cecil, és lassú mozdulattal lehúzta trikóját a hasára. Ekkor nézett csak Livius a szemébe, és ugyanazt a távolról visszanzó szomorúságot láthatta tekintetében, mint az előbb. A lány elindult a kertajtó irányába, félúton hátrapillantott, de nem szólt semmit. Livius megvárta, hogy az ajtó nyikorogva becsukódjék Cecil mögött, csak ekkor indult el utána. Térdei remegtek, és végtelenül magányosnak érezte magát.